

Poštovani prijatelji!

2007. godina je uveliko za nama. U ovom prvom broju Godišnjaka, časopisa Česke besede Sarajevo, u malo izmijenjenoj formi pokušali smo objediniti rad Udruženja tokom protekle godine.

Naš plan rada u potpunosti smo realizovali. Sva značajnija događanja donosimo na stranicama koje su pred vama.

Zahvaljujemo nj.e. Jiříju Kuděli, amba-sadoru Česke Republike u BiH, na razgovoru o njegovom životnom putu, razmišljanjima i dojmovima iz boravka u Sarajevu, koji objavljujemo u ovom broju. Sa zadovoljstvom smo prisustvovali svim manifestacijama koje je organizovala Ambasada Česke Republike u proteklom periodu. To je i nama bila izvanredna podrška u radu, tako da smo i bez prostorija za rad i sa jako skromnim finansijskim sredstvima, ali sa puno ljubavi i truda, uspjeli biti aktivni tokom cijele 2007. godine.

U dodatku koji objavljujemo u okviru Godišnjaka, podsjećamo vas na dva najznačajnija događaja koja smo organizovali povodom desetogodišnjice od Obnoviteljske skupštine Udruženja, uz napomenu da smo sve zabilježili i na video zapisu. Internet stranica će biti dopunjena i ovim aktivnostima.

**Predsjednica Udruženja:
Jovanka Manzalović Šalaka**

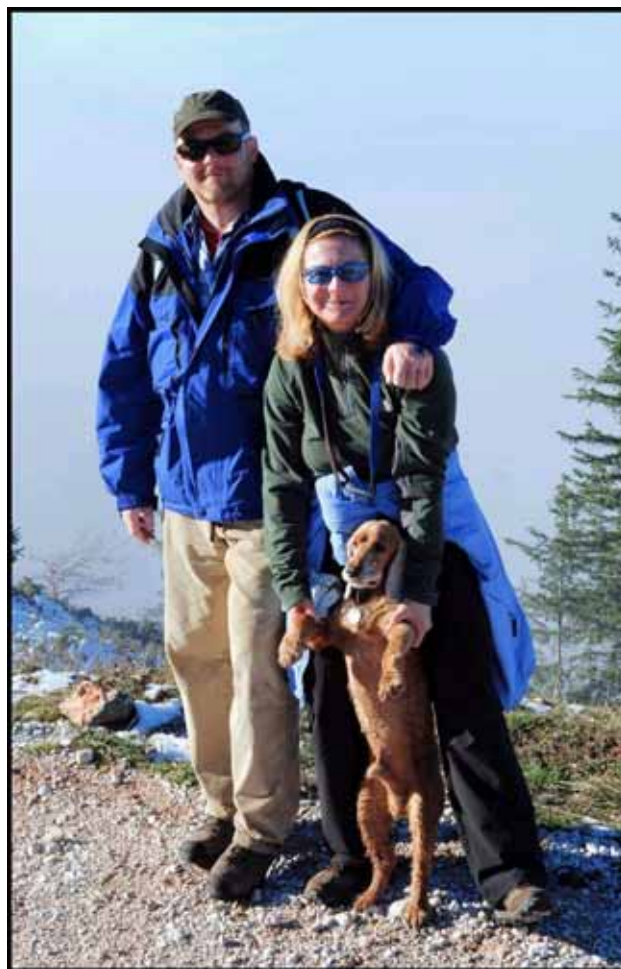
U ovom broju donosimo:

**KULTURA ZA ZAJEDNIŠTVO I
SURADNJU,**

DOGAĐANJA,

IZ ČASOPISA NAŠIH KRAJANA,

I JOŠ PONEŠTO...

KULTURA ZA ZAJEDNIŠTVO I SURADNJU

Veleposlanik Republike Česke u Bosni i Hercegovini pan Jiří Kuděla rado se odazvao molbi «Česke besede» Sarajevo da nas upozna sa svojim životnim putem, razmišljanjima i dojmovima iz boravka u Sarajevu.

Pan Jiří Kuděla rođen je 1960.g. u Pardubicama, Istočna Češka, gdje je u to vrijeme radila njegova majka. Svojim zavičajem i pravim domom smatra planinu Šumavu na jugozapadu Češke. Tu na granici s Bavarskom oduvijek su živjeli Česi i Nijemci u podjednakom broju. Ovu simbiozu je upropastio II svjetski rat. Neki Nijemci su otišli, neki su protjerani, ali neki su i ostali. Sada u EU nema granica i ovaj prostor liči na onaj od prije. Normalno je da se živi zajedno.

«Mi idemo nabavljati neke stvari kod njih, Nijemci dolaze kod nas i rado posjećuju restorane jer su jeftiniji. Meni je iz Šumave bliže otići na bavarsku, nego na češku poštu. Šumava je nacionalni park – rezervat, prirodna ljepota. Podsjeća me na Romaniju. Zato se ovdje lijepo osjećam», kaže pan Kudla.

U Šumavi je živio do 12. godine kada odlazi u Plzeň, pa u Prag na studij. Od 1979. do 1985.g. na Filozofskom fakultetu studira historiju i arhivistiku, a pored njih i etnologiju. Doktorirao je iz povijesti i arhivistike prije završetka etnologije.

Do 1991.g. je radio u Arhivu glavnog grada Praga koji ima funkciju Historijskog instituta. Od 1990. do 1994.g. je nastavnik specijalnih historijskih nauka na Filozofskom fakultetu. U Akademiji znanosti Češke Republike, Institutu za povijest, bio je samo jednu godinu, jer 1993. dolazi u ured predsjednika Republike Václava Havela kao savjetnik za vanjska pitanja (srednja, jugoistočna i istočna Europa). Istovremeno do 1998.g. predaje na Fakultetu socijalnih znanosti na kojem se školuju novinari, politolozi, historičari.

Imenovan je za ambasadora u Hrvatskoj 1997.godine. Istovremeno je bio nerezidentni ambasador za BiH, dok je u Sarajevu boravio otpravnik poslova pan Martin Klepetko. U Zagrebu je od novembra 1998.g. do decembra 2002.g. Bile su to zanimljive godine, prelazno razdoblje, promjene vlade. Hrvatska je bila ključni partner Češke. U Hrvatsku je dolazio milion čeških turista, jačala je privredna suradnja.

Vraća se u ured predsjednika Havela 2002. godine i tu ostaje do završetka njegovog mandata u proljeće 2003.g. Od tada se bavi analizom i planiranjem kao direktor Uprave za jugoistočnu i istočnu Europu pri Ministarstvu vanjskih poslova ČR.

U septembru 2005.g. imenovan je za ambasadora Češke Republike u Bosni i Hercegovini.

«Čvrsto vjerujem da je kultura promidžbeni materijal za učvršćivanje zajedništva i suradnje između zemalja sa zajedničkom poviješću i sličnim mentalitetom kao što su Bosna i Hercegovina i Češka. Kad govorim o kulturi mislim i na ekonomske i druge veze.

Bilo je sigurno 150 raznih kulturnih priredbi i koncerata, sedmica češkog filma... Izložbu posvećenu Karlu Paržiku (Karel Pařík) smo zamislili kao putujuću. 31.01.2008. bit će u Zenici, a u 2009.g. želimo je prebaciti u Češku. Na Sarajevskoj zimi sudjeluju češki umjetnici.

Sa Historijskim i Zemaljskim muzejom imamo projekte za suradnju. Sada financiramo digitalizaciju starih slika Františka Topiča sa stakla kako bi se sačuvalo to blago. Topič je u vremenu od 1890. do 1918.g. snimao promjene u BiH, prisustvo Čeha, početak turizma, zajedništvo.

Ponosim se što smo potakli program za stipendiranje studenata. Bila je samo jedna stipendija za BiH, a ove godine ih je već 8. Direktno se povezujemo sa sveučilištima u Češkoj i Moravskoj. Oko 40 studenata studira u drugom ozračju i njihove reakcije su zanimljive i povoljne. Kad se vrate, oni će predstavljati

novu sponu između BiH, Češke i Europe i nastaviti tradiciju čeških đaka. Na ovome je radila Irena Götzova, a sada radi Anesa Terza, riječi su našeg sugovornika.

Ni privredna suradnja nije ništa manja. BiH predstavlja potencijal za privrednu suradnju, ali ima rezerve dok se prilike ne stabiliziraju. Najveća češka investicija je Gacko sa 1,4 milijarde eura. Škoda je najprodavaniji automobil. Gospodin ambasador želi dovesti što više investitora. Posebno se to odnosi na firme koje se bave turizmom i prijevozom. BiH vidi kao veliki potencijal u turizmu, posebno eko-turizmu i seoskom turizmu. Rađeni su i rade se projekti razvojne suradnje. Samo u energetski sektor je uloženo 3 miliona eura. Rudari iz okoline Tuzle (Banovići, Dubrave) su zahvalni zbog toga što im je omogućen posao. Češka je od 1996.g. nepovratno uložila 10 miliona eura u Bosnu i Hercegovinu.

Ljudi u našoj zemlji pamte Čehe i po humanitarnoj organizaciji «Čovjek u nevolji» kroz koju je do 1998.g. prošlo 100 miliona dolara i koja je bila najjača i najbolja humanitarna organizacija u ratu.

Veliku pomoć u radu veleposlaniku Jiříju Kuděli pruža supruga Milena, književna urednica i prevoditeljica. Puno je pomogla oko Paržikove obljetnice. Ona je Pražanka iz stare obitelji, koja tu živi već deset generacija. Ključna je osoba u promidžbi Češke Republike. Često je odsutna iz Sarajeva zbog sinova koji su u Pragu, a zbog školovanja i svoga društva nisu htjeli u Sarajevo. Djeca diplomata su pogođena stalnim mijenjanjem sredine. Jan ima 20 godina i studira na Karlovom univerzitetu. Jiří ima 16 godina i ide u 6. razred gimnazije. Mlađi sin je išao u vrtić i pohađao prva tri razreda u Zagrebu. Stariji je nakon trećeg razreda otišao u Prag radi završetka osnovnog školovanja po češkom programu. Obojica su odlično savladali hrvatski jezik, pa su progovorili i kajkavskim-purgerskim naglaskom.

Pan Kuděla je nastojao savladati jezik i pravilno ga koristiti. Sistematski se bavio hrvatskim jezikom još u Pragu. Kontaktirao je s Katedrom za slavistiku, gdje su lektori bili porijeklom iz Banja Luke. Pratio je radio i TV-emisije, a u Zagrebu je potpuno isključio češki. Pomagali su mu prijatelji i kolege iz Hrvatske.

U Hrvatskoj su Kudlovi dobili psa kokera, koji sada ima 9 godina i koji je već pravi član obitelji. U vrijeme razgovora s veleposlanikom, supruga Milena je šetala sa psom u Aleji ambasadora. Koker je uvijek s njima, pa i na planinama kamo odlaze kad Sarajevo pritisne smog. Inače, oboje su ljubitelji snijega i česti posjetitelji Jahorine i Bjelašnice. Posebno vole trčanje na snijegu i rado koriste staze napravljene za taj sport.

Sve u svemu, Milena i Jiří Kuděla optimistički gledaju na budućnost Bosne i Hercegovine i pokušavaju dati svoj doprinos da ona bude što bolja.

Leona Sabolek